

چکیده :

مسکن به عنوان انسانی ترین موضوع معماری، بازگو کننده شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی حاکم بر جامعه در دوره مربوط به خود است. از طرفی، عصر حاضر در کنار بحران های مختلف هویتی و فرهنگی، با بحران جدی زیست محیطی روبروست؛ از این رو معماری مسکن معاصر می تواند نقش مهمی را در بهبود این شرایط ایفا نماید.

هدف اصلی این تحقیق طراحی مجتمع مسکونی همساز با اقلیم است که بتواند با احترام به محیط زیست و منابع انرژی از پیشرفت های تکنولوژیکی متناسب با نیازهای طراحی بهره برده و گامی در جهت ایجاد الگویی پایدار در سکونت و بهینه سازی مصرف انرژی در کنار توجه به کیفیت فضایی بردارد. در این پژوهش رعایت نیازهای انسانی در کنار تحقق علم همساز با اقلیم با بهره گیری از تجربیات معماری بومی، بالاخص معماری خانه ها در اولویت قرار گرفته شده است. در این راستا نگارنده این پژوهش با توجه به مشکلات حاکم بر مجتمع مسکونی مهر قائمشهر تصمیم به مطالعه و تحقیق در باب این مجتمع گرفته و در نهایت سعی در بازآفرینی و ارائه طرحی نو، منطبق با پژوهش های انجام شده دارد. این نگارش در ابتدا به مطالعات و پژوهش های مختلفی در رابطه با مفاهیم پایه ای مرتبط با انسان، طبیعت، اقلیم و محیط های مسکونی به صورت کیفی و کمی پرداخته است و از نقاط قوت و ضعف آن ها در راستای اهداف تحقیق برای تبیین راهکاری مناسب، معماری مسکن معاصر بهره برده است. در مرحله بعد با استفاده از مطالعات میدانی به ارزیابی مجتمع مسکونی کنونی با کمک اندازه گیری های میدانی و تحلیل 3 واحد از این مجتمع در اوج گرمای تابستان در روزهای 21 و 22 مردادماه سال 1393 پرداخته است و سعی دارد به میزان همسازی مجموعه با اقلیم معتدل و مرطوب و تأثیر به کارگیری عوامل اقلیمی در آسایش فضاهای داخلی واحدها بپردازد. داده ها توسط دستگاه های ثابت و سیار Hotwire, WBGT, Datalogger که قادر به برداشت آمار دما، رطوبت نسبی و باد، در دوره های زمانی تعیین شده در واحدهای معین هستند، گردآوری شده - است. داده های اقلیمی برداشت شده با داده های ایستگاه هواشناسی منطقه به عنوان شرایط محلی، مقایسه و با انتقال آنها بر روی نمودار سایکرومتریک، میزان آسایش حرارتی فضاها تعیین گردیده است. نتایج بررسی ها نشان می دهد، که تا چه اندازه، اصول معماری می تواند با ایجاد خرداقلیم مناسب، شرایط محیطی را تعدیل کرده و میزان استفاده از وسایل مکانیکی رابه مقدار چشم گیری در طول شبانه روز کاهش دهد. بر اساس نتایج پژوهش های انجام شده و بهره گیری از علم همساز با اقلیم در ترکیب با ارزش ها و عناصر حاکم بر محیط های مسکونی می توان به طرحی مناسب برای این مجتمع با توجه به اهدافش دست یافت. بنابراین طرح نهایی که عصاره این پژوهش است سعی دارد طرحی را ارائه دهد که علاوه بر این که منطبق بر سیاست های اتخاذ شده برای این نوع مجتمع ها ست بتواند کیفیت فضایی رابه همراه حس احترام به طبیعت و محیط پیرامون برای ساکنین این مجتمع ها به ارمغان آورد.

کلمات کلیدی : سکونت، پایداری، معماری بوی، علم همساز با اقلیم، مجتمع مسکونی مهر.

مسکن به عنوان انسانی‌ترین موضوع معماری، بازگو کننده شرایط اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی حاکم بر جامعه در دوره مربوط به خود است. از طرفی، عصر حاضر در کنار بحران‌های مختلف هویتی و فرهنگی، با بحران جدی زیست‌محیطی روبروست؛ از این رو معماری مسکن معاصر می‌تواند نقش مهمی را در بهبود این شرایط ایفا نماید.

هدف اصلی این تحقیق طراحی مجتمع مسکونی همساز با اقلیم است که بتواند با احترام به محیط زیست و منابع انرژی از پیشرفت‌های تکنولوژیکی متناسب با نیازهای طراحی بهره برده و گامی در جهت ایجاد الگویی پایدار در سکونت و بهینه‌سازی مصرف انرژی در کنار توجه به کیفیت فضایی بردارد. در این پژوهش رعایت نیازهای انسانی در کنار تحقق علم همساز با اقلیم با بهره‌گیری از تجربیات معماری بومی، بالاخص معماری خانه‌ها در اولویت قرار گرفته شده‌است. در این راستا نگارنده این پژوهش با توجه به مشکلات حاکم بر مجتمع مسکونی مهر قائمشهر تصمیم به مطالعه و تحقیق در باب این مجتمع گرفته و در نهایت سعی در بازآفرینی و ارائه طرحی نو، منطبق با پژوهش‌های انجام شده دارد. این نگارش در ابتدا به مطالعات و پژوهش‌های مختلفی در رابطه با مفاهیم پایه‌ای مرتبط با انسان، طبیعت، اقلیم و محیط‌های مسکونی به صورت کیفی و کمی پرداخته است و از نقاط قوت و ضعف آن‌ها در راستای اهداف تحقیق برای تبیین راهکاری مناسب، معماری مسکن معاصر بهره برده است. در مرحله بعد با استفاده از مطالعات میدانی به ارزیابی مجتمع مسکونی کنونی با کمک اندازه‌گیری‌های میدانی و تحلیل 3 واحد از این مجتمع در اوج گرمای تابستان در روزهای 21 و 22 مردادماه سال 1393 پرداخته است و سعی دارد به میزان همسازی مجموعه با اقلیم معتدل و مرطوب و تأثیر به کارگیری عوامل اقلیمی در آسایش فضاهای داخلی واحدها بپردازد. داده‌ها توسط دستگاه‌های ثابت و سیار Hotwire, WBGT, Datalogger که قادر به برداشت آمار دما، رطوبت نسبی و باد، در دوره‌های زمانی تعیین شده در واحدهای معین هستند، گردآوری شده است. داده‌های اقلیمی برداشت شده با داده‌های ایستگاه هواشناسی منطقه به عنوان شرایط محلی، مقایسه و با انتقال آنها بر روی نمودار سایکرومتریک، میزان آسایش حرارتی فضاها تعیین گردیده است. نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد، که تا چه اندازه، اصول معماری می‌تواند با ایجاد خرداقلیم مناسب، شرایط محیطی را تعدیل کرده و میزان استفاده از وسایل مکانیکی را به مقدار چشم‌گیری در طول شبانه روز کاهش دهد. بر اساس نتایج پژوهش‌های انجام شده و بهره‌گیری از علم همساز با اقلیم در ترکیب با ارزش‌ها و عناصر حاکم بر محیط‌های مسکونی می‌توان به طرحی مناسب برای این مجتمع با توجه به اهدافش دست یافت. بنابراین طرح نهایی که عصاره این پژوهش است سعی دارد طرحی را ارائه دهد که علاوه بر این که منطبق بر سیاست‌های اتخاذ شده برای این نوع مجتمع‌ها ست بتواند کیفیت فضایی را به همراه حس احترام به طبیعت و محیط پیرامون برای ساکنین این مجتمع‌ها به ارمغان آورد.

کلمات کلیدی: سکونت، پایداری، معماری بوی، علم همساز با اقلیم، مجتمع مسکونی مهر.